

Gečienė-Janulionė. Suaugę išvykusių lietuvių vaikai vis dar palaiko ryšius su Lietuva

Kas iš tiesų lemia, kad išvykusių lietuvių suaugę vaikai vis dar palaiko ryšius su Lietuva? 2024-2025 m. Vytauto Didžiojo universitete (VDU) atliktas kokybinis po Nepriklausomybės išvykusių migrantų antros kartos ryšių su Lietuva tyrimas atskleidė, kad visų pirma tai priklauso nuo pačių išvykusių tėvų, jų pasakojimų apie gimtąją šalį, jų paskatinimo ir pavyzdžio. Kuo labiau tėvai didžiuojasi savo lietuviška tapatybe, aktyviai dalyvauja lietuvių bendruomenės ir kitose lietuviybę palaikančiose veiklose, tuo labiau vaikai seka jų pavyzdžiu.

Dr. Ingrida Gečienė-Janulionė, sociologė, VDU Vytauto Kavolio transdisciplininių tyrimų instituto mokslininkė

Lietuviškos mokyklėlės ir bendruomeninė veikla

Lietuvos mokslų tarybos finansuoto tyrimo rezultatai rodo, kad kitas ryšių išlaikymą lemiantis veiksnys – lietuviškų mokyklėlių lankymas bei dalyvavimas lietuvių bendruomenės veiklose, šokių ir dainų kolektyvuose, vasaros stovyklose, lietuviškos atributikos (aprangos, aksesuarų, vėliavų ir kt.) turėjimas ir naudojimas.

Šis veiksnys ypač svarbus Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) trečios bangos antros kartos migrantams. Nagrinėtų kitų šalių – Jungtinės Karalystės, Airijos, Vokietijos ir Norvegijos – atvejais šis veiksnys nebuvo tiek stiprus.

Dažnai tai sąlygota JAV turimos ankstesnių migracijos bangų gilios lietuviškumo

išlaikymo tradicijos, į kurią įsiliejo trečiabangininkai, bei mažesnės galimybės parsiųsti savo vaikus į Lietuvą vasaros atostogų ar kitų progų metu.

Vaikų parsiuntimas į Lietuvą kaip tapatybės stiprinimo strategija

Galimybė parsiųsti savo vaikus į gimtąją šalį yra kitas antros kartos ryšių su Lietuva palaikymo veiksnys, kuris padeda formuoti lietuvišką tapatybę per sąlytį su tėvų gimtąja šalimi ir jos kultūra, per bendravimą su artimaisiais ir kitais žmonėmis. Be to, tai padeda geriau pramokti lietuvių kalbą ir taip mažiau jausti atitrūkimą nuo Lietuvos.

Dr. Ingrida Gečienė-Janulionė

Tai dažniausia Europos šalių tėvų taikoma strategija, tačiau galimybė reguliariai

parsiųsti vaikus į Lietuvą dažnai buvo vienas iš tėvų argumentų, kodėl vaikai nelankė lietuviškų mokyklėlių ir neįsijungė į lietuviybę palaikančias veiklas.

Renginiai ir programos, skatinančios ryšį su Lietuva

Prie antros kartos migrantų pritraukimo į Lietuvą prisideda Dainų šventė, įvairios lietuvių kalbos bei stažuočių Lietuvoje programos, tokios kaip JAV Lietuvių bendruomenės ir Lietuvių fondo stažuočių programa LISS, JAV Tautos fondo stažuočių programa, „Bring Together Lithuania“ stažuočių programa bei projektų vykdymo viešojo sektoriaus institucijose programa „Kurk Lietuvai“.

Tokie renginiai ir programos padeda antros kartos migrantams susipažinti su tėvų gimtąja šalimi ir jos kultūra, su modernėjančia ir inovacijas vystančia ekonomika bei patobulinti lietuvių kalbą.

Migracijos kontekstas ir geopolitinių įvykių veikiami sprendimai

Be šių jau minėtų veiksnių labai svarbu yra ir pats migracijos laikotarpis bei kontekstas.

Pavyzdžiui, JAV vykstantys pokyčiai tapo kelių jaunuolių priežastimi palikti šią šalį ir atvykti gyventi į Lietuvą. Ukrainoje vykstantis karas paskatino kelis kalbintus jaunuolius siekti atlikti karo tarnybą Lietuvoje.

Jaunuoliai tai siejo labiau su jų gyvenamų šalių švietimo institucijų vykdomu patriotiškumo ugdymu, nei su jų tėvų skatinimu.

Ryšių su Lietuva stiprinimo kryptys ateityje

Siekiant padėti išlaikyti ir sustiprinti antros kartos migrantų ryšius su Lietuva, būtina toliau stiprinti lietuvių bendruomenes ir kitas lietuviybę išlaikyti padedančias veiklas.

Taip pat svarbu plėsti Lietuvoje organizuojamų kultūros renginių, kuriuose dalyvauja migrantai, spektrą bei galimybes migrantams juose apsilankyti bei didinti stažuočių, praktikų ir įsidarbinimo Lietuvos įmonėse ir viešojo sektoriaus institucijose apimtis.